

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/194/2020
Identifikačné číslo spisu:	6117236441
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6117236441.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu X. Č., bývajúceho v G. G., Š. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Luciou Fabriciusovou, advokátkou v Banskej Bystrici, J. A. Komenského 18B, proti žalovanej KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 10.500,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 19Csp/71/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. februára 2020 sp. zn. 43CoCsp/5/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom (v poradí druhým) zo 6. augusta 2019 č. k. 19Csp/71/2017-422 žalobu zamietol (výrok I.) a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania žalovanej (výrok II.). Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že žalobca ako poistník/poistený 17. júla 2013 uzatvoril so žalovanou ako poisťovateľom poistnú zmluvu číslo XXX XXXXXXXX pre havarijné poistenie vozidiel EUROKASKO EXTRA - produkt č. 574, neoddeliteľnou súčasťou ktorej boli zmluvné dojednania pre havarijné poistenie vozidiel EUROKASKO EXTRA č. 910. Ako potvrdenie o uzatvorení predmetnej poistnej zmluvy bola žalobcovi 22. augusta 2013 vydaná poistka číslo X XXX XXX XXX. Predmetom poistenia bolo osobné motorové vozidlo značky Volkswagen Passat, číslo karosérie T., so začiatkom poistenia 14. augusta 2013. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že žalobca bol v období najneskôr od 5. augusta 2013 najneskôr do 2. decembra 2013 vlastníkom vozidla Volkswagen Passat, EČV: G., kedy v súlade s bodom 1.5. Zmluvy a zmluvy o zabezpečení č. XXXXXXXXXX z 28. novembra 2013 zabezpečil na základe splnomocnenia v evidencii motorových vozidiel, vedenej okresným dopravným inšpektorátom, vykonanie zápisu spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. ako vlastníka tohto vozidla. Súd prvej inštancie dodal, že spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. sa

stala vlastníkom motorového vozidla okamihom zaplattenia doplatku kúpnej ceny v sume 6.890,- eur na účet spoločnosti AUTO IM-EX s. r. o., IČO: 45 575 789 (bod 1.2. Zmluvy a zmluvy o zabezpečení č. XXXXXXXXXX 28.11.2013 v spojení s čl. IV. kúpnej zmluvy č. XXXXXXXXXX zo dňa 28.11.2013) s tým, že jej zápis do evidencie vozidiel a vydanie technického preukazu má podľa zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov len administratívny charakter. V konaní nebolo sporné, že žalobca ako držiteľ vyššie špecifikovaného motorového vozidla toto prostredníctvom konateľa spoločnosti AUTO IM-EX, s. r. o., IČO: 45 575 789, zapožičal osobe vystupujúcej pod menom M. N., bytom S. XXX, ktorý dané vozidlo zaparkoval pred kaštielom - reštauračným zariadením v obci G., pričom následne, v presne nezistenom čase, pravdepodobne niekedy v mesiaci september 2015, došlo k odcudzeniu vozidla neznámym páchatelom. Odcudzenie vozidla žalobca nahlásil na obvodnom oddelení PZ v Příbovcích 10. novembra 2015. Pre prijatie záveru, či je alebo nie je daná pasívna vecná legitimácia žalovanej v spore súd prvej inštancie považoval za podstatné vyriešenie otázky zániku poistnej zmluvy v zmysle § 812 Občianskeho zákonníka. Prioritne sa teda zaoberal námietkou žalovanej o zániku poistnej zmluvy najneskôr dňom prevodu vlastníctva predmetného vozidla na spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. v zmysle § 812 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že Občiansky zákonník nerozlišuje medzi charakterom zmeny vlastníctva k poistenej veci a nezohľadňuje časové trvanie či dočasnosť zmeny vlastníka. K zániku poistenia preto dochádza aj v prípadoch, ak ide o zabezpečovací prevod práva, ktorý podľa § 553 ods. 1 Občianskeho zákonníka predstavuje iba dočasný prevod vlastníctva. V danom prípade nebolo sporné, že titulom Zmluvy a zmluvy o zabezpečení č. XXXXXXXXXX z 28. novembra 2013 uzatvorenej medzi žalobcom a spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s., nadobudla menovaná spoločnosť najneskôr 2. decembra 2013 vlastnícke právo k vozidlu Volkswagen Passat, EČV: G.. Súd prvej inštancie mal z tohto dôvodu za to, že došlo k zmene v osobe vlastníka motorového vozidla zo žalobcu na spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., čím došlo k zániku poistenia žalobcu na základe poistnej zmluvy číslo XXX XXXXXXXX pre havarijné poistenie vozidiel EUOKASKO EXTRA - produkt č. 574, potvrdeného poistkou č. X XXX XXX XXX, keďže nebolo preukázané, že samotná poistná zmluva, resp. príslušné poistné podmienky by v tomto smere určovali niečo iné. Uviedol, že Všeobecné poistné podmienky pre poistenie majetku VPP MP 106 viažu zánik poistenia majetku nielen na zmenu osoby vlastníka hnutelnej alebo nehnuteľnej veci, ale aj na zmenu správy veci alebo užívania veci (článok VI bod 8. druhá veta). Daný záver podporuje aj Zmluva a zmluva o zabezpečení č. XXXXXXXXXX, v ktorej je výslovne uvedené, že predmet financovania (t. j. motorové vozidlo Volkswagen Passat, EČV: G.) nie je zabezpečený havarijným poistením a že žalobca ako klient sa zaväzuje uzavrieť povinné zmluvné poistenie na predmet financovania s platnosťou počas celej doby trvania zmluvy a zmluvy o zabezpečení s tým, že poistenie predmetu financovania je ďalej podrobne upravené v bode 14. Všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú nedeliteľnou súčasťou predmetnej zmluvy. Na škodovú udalosť, ktorá vznikla na vozidle jeho odcudzením v priebehu mesiaca september 2015, sa tak poistná zmluva číslo XXX XXXXXXXX pre havarijné poistenie vozidiel EUOKASKO EXTRA - produkt č. 574 už nevzťahovala, preto súd prvej inštancie žalobu zamietol pre nedostatok pasívnej legitimácie na strane žalovanej, ktorá nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. februára 2020 sp. zn. 43CoCsp/5/2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.) a žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II.). Dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď žalobu zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovanej. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). Uviedol, že ak žalobca 28. novembra 2013 uzatvoril so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. Zmluvu o zabezpečovaní prevode vlastníckeho práva č. XXXXXXXXXX k motorovému vozidlu ako predmetu financovania podľa Zmluvy a zmluvy o zabezpečení č. XXXXXXXXXX z 28. novembra 2013, tak vlastnícke právo k vozidlu Volkswagen Passat, EČV: G. nadobudla spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. Označená spoločnosť bola s poukazom na § 553b ods. 1 Občianskeho zákonníka obmedzená vo výkone vlastníckeho práva, avšak stala sa vlastníkom vozidla a bola ním až do 11. novembra 2016, kedy došlo k uspokojeniu zabezpečenej pohľadávky a vlastnícke právo k vozidlu ex lege

prešlo späť na žalobcu. Spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. bola 2. decembra 2013 ako vlastníka vozidla zapísaná aj do evidencie vozidiel vedenej okresným dopravným inšpektorátom a žalobca zostal v evidencii vozidiel zapísaný ako držiteľ vozidla. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že zmenou v osobe vlastníka motorového vozidla zo žalobcu na spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. došlo k zániku poistenia žalobcu na základe poistnej zmluvy číslo XXX XXXXXXXX pre havarijné poistenie vozidiel EUOKASKO EXTRA - produkt č. 574, potvrdeného poistkou č. X XXX XXX XXX, pričom samotná poistná zmluva, resp. príslušné poistné podmienky v tomto smere neurčovali niečo iné. Dôvodil, že havarijné poistenie vozidla nie je zákonným poistením (§ 789 ods. 1 Občianskeho zákonníka), teda môže vzniknúť len uzatvorením poistnej zmluvy. Ak z dôvodu zmeny v osobe vlastníka vozidla havarijné poistenie zaniklo, hoci 11. novembra 2016 vlastnícke právo k vozidlu prešlo ex lege späť na žalobcu, zaniknutý poistný vzťah sa neobnovil. Zo žiadneho zákonného ustanovenia totiž nevyplýva, že okrem prevedeného práva prechádza uspokojením zabezpečenej pohľadávky späť aj akékoľvek iné právo alebo že sa obnovujú právne vzťahy, ktoré z dôvodu zmeny v osobe vlastníka prevádzanej veci zanikli. Z hľadiska aktívnej vecnej legitimácie žalobcu síce v čase podania žaloby došlo k obnoveniu vlastníckeho práva žalobcu, ale vo vzťahu k pasívnej vecnej legitimácii žalovanej k obnoveniu poistenia nedošlo. Súd prvej inštancie preto správne uzavrel, že žalovaná nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide a žalobu tak z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie zamietol. Čo sa týka poukazovania žalobcu na súčasnú prax žalovanej v inom zmluvnom poistnom vzťahu odvolací súd zdôraznil, že postup žalovanej v inom poistnom vzťahu nemôže viesť k záveru, že v prejednávanej veci nedošlo k naplneniu dikcie ustanovenia § 812 Občianskeho zákonníka. Nie je totiž ani zjavné, aké poistné podmienky sa na inú poistnú zmluvu vzťahovali, pričom v danom spore poistné podmienky v článku VI. bod 8 výslovne upravovali, že poistenie zanikne aj zmenou osoby vlastníka veci. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keď namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Argumentoval, že aplikácia a interpretácia § 812 Občianskeho zákonníka o zániku poistenia pri zmene vlastníka z dôvodu zabezpečovacieho prevodu práva, za použitia § 553 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorá vychádza len z jazykového výkladu bez zohľadnenia zmyslu a účelu právnej normy o zabezpečovacom prevode práva, vedie k nesprávnemu formalistickému právnemu záveru, ktorý je v rozpore so zmyslom a účelom tohto zabezpečovacieho inštitútu. Vo vzťahu k účelu zabezpečovacieho prevodu práva poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 25. júna 2009 sp. zn. 1Cdo/58/2008. Uviedol, že vôľou účastníkov pri uzavretí zmluvy o zabezpečovacom prevode práva je zabezpečenie pohľadávky veriteľa a nie vyvolanie zmeny vlastníctva. Veriteľovi, na ktorého dlžník svoje právo prevádza, neprináleží vlastnícke právo k veci v pravom slova zmysle, t. j. nie je nositeľom práva vec držať, užívať a disponovať s ňou podľa vlastného uváženia (najmä previesť vlastnícke právo na ďalšiu osobu alebo zriadiť záložné právo). Po dobu účinnosti zabezpečovacieho prevodu práva v prospech veriteľa je dlžník obmedzený v nakladaní s vecou, avšak zostávajú mu zachované oprávnenia vlastníka v zmysle § 123 Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že veriteľ nadobúda právo, ktoré na neho bolo dočasne prevedené podmienene a až nesplnením zabezpečeného záväzku sa stane prevod nepodmienený, t. j. rozväzovacia podmienka nenastane a veriteľ získa právo nad vecou, ktoré mal len podmienene. Nestáva sa však vlastníkom veci, ale musí uplatniť výkon zabezpečovacieho prevodu práva spôsobom uvedeným v zmluve alebo dražbou a z výťažku je oprávnený dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky. Na tomto mieste poukázal na rozsudok najvyššieho súdu zo 14. mája 2008 sp. zn. 2Obo/49/2008, podľa ktorého zmluva o zabezpečovacom prevode práva nemá právne následky prevodu práva a takáto zmluva nemôže nahradiť zmluvu, ktorou dochádza k zmene vlastníctva. V kontexte uvedeného uzavrel, že zabezpečovacím prevodom práva nedochádza k zmene vlastníctva a ani k zániku poistenia podľa § 812 Občianskeho zákonníka. Právne posúdenie veci súdmi nižších inštancií je nesprávne, a to z dôvodu nesprávnej interpretácie ustanovení Občianskeho zákonníka o zabezpečovacom prevode práva, nesprávnej aplikácie ustanovení o zániku poistenia a nezohľadnenia právneho názoru vysloveného v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 2Obo/49/2008. Vzhľadom na uvedené dôvody navrhol rozsudok odvolacieho súdu a

rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadрила.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

10. V posudzovanom prípade dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Za podstatnú právnú otázku považuje to, či zabezpečovacím prevodom práva dochádza k zmene vlastníctva, a teda aj k zániku poistenia podľa § 812 Občianskeho zákonníka. Podľa jeho názoru má byť táto otázka vyriešená tak, že zabezpečovacím prevodom práva nedochádza k zmene vlastníctva, a teda ani k zániku poistenia podľa § 812 Občianskeho zákonníka.

11. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolací súd uvádza, že toto ustanovenie dopadá len na takú právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a zároveň sa týmto rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na definíciu pojmu „ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu“ uvedenú v rozhodnutí najvyššieho súdu zo 6. marca 2017 sp. zn. 3Cdo/6/2017, kde sa uvádza: „Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v

jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali.“ Podľa judikátu R 71/2018 do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

12. Dovolateľ namieta, že odvolací súd sa pri právnom posúdení sporu odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, konkrétne od rozhodnutia najvyššieho súdu zo 14. mája 2008 sp. zn. 2Obo/49/2008. Dovolateľom označené rozhodnutie však nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, pretože v danom prípade najvyšší súd rozhodoval ako súd odvolací podľa Občianskeho súdneho poriadku a nie ako súd dovolací. Rozhodnutie najvyššieho súdu z 25. júna 2009 sp. zn. 1Cdo/58/2008, na ktoré dovolateľ taktiež poukázal v dovolaní, je bez priameho skutkového a právneho súvisu s prejednávanou vecou, nakoľko dovolací súd v ňom neriešil dovolateľom nastolenú právnu otázku. Žalobcovia sa tu domáhali určenia neplatnosti zmluvy o pôžičke a zmluvy o prevode členských a nájomných práv a povinností. Dovolací súd sa vo svojom rozhodnutí zaoberal náležitosťami zmluvy podľa § 553 Občianskeho zákonníka, pričom sa stotožnil so záverom odvolacieho súdu, že dotknutá zmluva o prevode členských a nájomných práv a povinností a dohoda o majetkovom vysporiadaní je neplatná, nakoľko odporuje zákonu (§ 39 Občianskeho zákonníka) a absentujú v nej zákonné náležitosti v zmysle § 553 v spojení s § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

13. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP (a to z hľadiska všetkých troch procesných situácií upravených v uvedenom ustanovení pod písmenom a/ až c/) rozhoduje dovolací súd. V uvedenom prípade dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a teda nie sú dané predpoklady prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolací súd zároveň nezistil, že by sa vo svojej rozhodovacej praxi zaoberal právnou otázkou, či zabezpečovacím prevodom práva dochádza k zmene vlastníctva, a teda aj k zániku poistenia podľa § 812 Občianskeho zákonníka. Prípustnosť dovolania preto posudzoval podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP majúca za to, že predmetná právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Vzhľadom na kvalifikované vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 v spojení s § 432 ods. 2 CSP je podané dovolanie prípustné. Následne dovolací súd skúmal, či je aj dôvodné, avšak dospel k záveru, že tomu tak nie je.

14. K inštitútu zabezpečovacieho prevodu práva a jeho aplikácii na predmetný súdny spor dovolací súd uvádza, že základy zabezpečovacieho prevodu práva boli položené už v rímskom práve, v ktorom vznikla fiducia ako prostriedok na zlepšenie postavenia veriteľa. Spočiatku mala fiducia formu - *fiducie cum amico contracta*, neskôr sa vyvinula do podoby - *fiducie cum creditore contracta*, ktorej účelom zriadenia bolo zaistenie existujúcej pohľadávky veriteľa, ktorú veriteľ evidoval za dlžníka. Napriek tomu, že zákon č. 41/1950 Zb. Občiansky zákonník zabezpečovací prevod práva výslovne neupravoval, umožňoval vo svojom § 294 „zabezpečovací postup pohľadávok“. Do slovenského občianskeho práva bol inštitút zabezpečovacieho prevodu práva ako osvedčený zabezpečovací prostriedok v občianskom práve iných demokratických štátov *expressis verbis* zakotvený až zákonom č. 509/1991 Zb., ktorým sa mení, dopĺňa a upravuje zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. Išlo o jednoduchú právnu úpravu obsiahnutú v § 553 Občianskeho zákonníka. Podľa § 553 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa mohlo splnenie záväzku zabezpečiť prevodom práva dlžníka v prospech veriteľa (zabezpečovací prevod práva). Podľa § 553 ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluva o zabezpečovacom prevode práva sa musí uzavrieť písomne.

15. Vyššie uvedená strohosť právnej úpravy viedla k viacerým aplikačným sporom a nejasnostiam, a preto súdna judikatúra bola nútená dotvárať regulačné kontúry zabezpečovacieho prevodu práva (bližšie napr. 3Cdo/98/2004, 2MCdo/2/2006, 1Cdo/58/2008, 2Obo/49/2008). Na stručnosť jeho normatívnej

úpravy zareagoval i zákonodarca. Zákonom č. 568/2007 Z. z. o zmene zákona o dobrovoľných dražbách a zmene niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2008, sa inštitút zabezpečovacieho prevodu práva precizoval a detailnejšie upravil v § 553 až § 553e Občianskeho zákonníka. V dôvodovej správe bolo konštatované, že zabezpečovací prevod vlastníckeho a iného práva v jeho dovtedajšej strohej a veľmi stručnej podobe sa v aplikačnej praxi ukázal ako protikladný inštitút, často aj zneužíteľný pri disproporcii práv a povinností medzi veriteľom a dlžníkom.

16. Z aktuálnej právnej úpravy inštitútu zabezpečovacieho prevodu práva možno vyselektovať jeho nasledujúce princípy:

- ide o jeden zo zabezpečovacích prostriedkov v rámci záväzkových vzťahov (§ 544 až 558 Občianskeho zákonníka),
- má akcesorickú povahu (k zabezpečeniu môže dôjsť len v prípade, ak existuje hlavný záväzok, ktorý má dlžník voči veriteľovi; zmluvou o zabezpečovacom prevode práva nie je možné zabezpečiť budúce pohľadávky),
- účelom zabezpečovacieho prevodu práva je zlepšenie právneho postavenia veriteľa tak, že dlžník (prípadne tretia osoba) na veriteľa dočasne prevedie svoje právo (napr. vlastnícke právo) za účelom zabezpečenia veriteľovej pohľadávky,
- zmluva o zabezpečovacom prevode práva musí byť písomná (*pactum fiduciae*) a musí obsahovať zákonom taxatívne vymedzené náležitosti (§ 553a Občianskeho zákonníka),
- prevod práva je dočasný - podmienený; veriteľ sa stáva nositeľom práv len podmiennečne (do doby splnenia záväzku dlžníkom), a v prípade, ak dlžník svoj dlh riadne splní, právo dlžníka je *ex lege* obnovené (§ 553 ods. 3 Občianskeho zákonníka);
- plní uhradzovaciu funkciu, t. j. ak dlžník svoj dlh včas a riadne nesplní, veriteľ síce nenadobudne dočasne prevedené právo natrvalo, ale je oprávnený iniciovať výkon zabezpečovacieho práva (napr. predajom na dražbe),
- predmetom prevodu môže byť akékoľvek majetkové právo, ktoré je prevoditeľné na inú osobu; môže ísť o prevod vlastníckeho práva k hnuťelnej alebo nehnuteľnej veci, prevod iného majetkového práva (napr. pohľadávky), prevod iného vecného práva (napr. právo z vecných bremien), prevod práva k inej majetkovej hodnote (napr. k cennému papieru, obchodnému podielu), prevod práva k predmetu priemyselného vlastníctva (napr. k vynálezu, ochrannej známke).

17. K správnej interpretácii tohto významného zabezpečovacieho inštitútu prispeli viaceré súdne judikáty zaoberajúce sa napr. neplatnosťou zmluvy o jeho zriadení v dôsledku absencie jej zákonných náležitostí (napr. 1Cdo/58/2008, 5Cdo/208/2010) či neplatnosťou neplatnosti odstúpenia od zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (napr. 1Cdo/48/2010). Otázky spojené s poistením hnuťelnej veci, ktorá je predmetom zmluvy o zabezpečovacom prevode práva v danom civilnom spore, neboli doposiaľ právne analyzované v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu.

18. Pri posudzovaní rozhodnutí nižších súdov v kontexte dovolacích argumentov sa dovolací súd oprel predovšetkým o základné princípy inštitútu zabezpečovacieho prevodu práva, a to v kontexte dovolacích argumentov. Vyplyva z nich, že podstata zabezpečovacieho prevodu vlastníckeho práva (tu vlastníckeho práva k osobnému motorovému vozidlu) spočíva v dočasnej zmene vlastníka, ktorá trvá do riadneho a včasného splnenia záväzku. Veriteľ sa na základe zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva na určitý čas dostáva do postavenia vlastníka (tu motorového vozidla). Povaha dočasnosti/podmienenosti vlastníckeho práva veriteľa limituje jeho samotný obsah. Veriteľ ako dočasný vlastník nedisponuje všetkými atribútmi, ktoré takéto postavenie so sebou vo všeobecnosti prináša, ale je zákonom obmedzený. Dočasný vlastník (veriteľ zo zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva) nie je oprávnený vlastnícke právo previesť na inú osobu ani ho zaťažiť v prospech inej osoby (§ 553b ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka). Naopak, ak je súčasne aj jej držiteľom, je povinný prevedenú vec chrániť pred poškodením, stratou a zničením. Ak je držiteľom veci dlžník, táto povinnosť platí pre neho obdobne (§ 553b ods. 2 Občianskeho zákonníka).

19. Ak súd prvej inštancie a následne odvolací súd vychádzali z toho, že dovolateľ sa na základe zmluvy o zabezpečovacom prevode práva k osobnému motorovému vozidlu, ktorej uzavretie nie je sporné, stal

jeho vlastníkom, ide o zákonu zodpovedajúci právny záver. Správne je i ich konštatovanie, že jeho dočasné vlastníctvo, hoci limitované ustanovením § 553b Občianskeho zákonníka, trvalo do riadneho a včasného splnenia záväzku, k čomu neskôr zo strany dovolateľa reálne došlo. Až splnením záväzku dovolateľom (dlžníkom) nastúpila rozvázovacia podmienka zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva a týmto úkonom sa dovolateľ ex lege vrátil do postavenia vlastníka osobného motorového vozidla.

20. Podľa § 812 Občianskeho zákonníka zmenou v osobe vlastníctva poistenej veci poistenie zanikne, ak poistné podmienky neurčujú inak. Interpretáciou uvedeného ustanovenia nemožno dospieť k inému stanovisku, ako ho učinili vo veci konajúce súdy. Uzavretím zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva k poistenej veci zaniká jej poistenie. Výnimku z tohto zákonného pravidla môžu stanoviť len poistné podmienky. Ak poistné podmienky takúto právnu možnosť neupravujú, zmena osoby vlastníka veci zo zákona spôsobuje zánik jej poistenia. Je nepodstatné, či ide o zmenu vlastníctva k veci trvalú alebo dočasnú. Zákonodarca zánik poistenia nespája s časovým obmedzením trvania vlastníckeho práva k poistenej veci. V tejto súvislosti nemožno opomenúť aj fakt, že zánik poistenia osobného motorového vozidla a povinnosť dovolateľa uzavrieť novú poistnú zmluvu bol konštatovaný aj v samotnej zmluve o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva, ktorú dovolateľ uzavrel s veriteľom. Výber poisťovne vrátane poistných podmienok bol len vo výlučnej dispozícii dovolateľa. Ak tak dovolateľ neučinil, neostáva nič iné, len konštatovať správnosť výroku súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu. Jeho argumenty vo svojom súhrne neboli spôsobilé presvedčiť dovolací súd o ich opodstatnenosti. Dovolanie preto smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 2 CSP).

21. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že podané dovolanie je síce prípustné, ale nie je dôvodné, a preto ho podľa § 448 CSP zamietol.

22. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP) dovolací súd trovy dovolacieho konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy nevznikli.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.